EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 2.2.2022.
COM(2022) 32 final

2022/0021 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko attiecībā uz Eiropas standartizācijas organizāciju lēmumiem par Eiropas standartiem un Eiropas standartizācijas nodevumiem groza Regulu (ES) Nr. 1025/2012

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas standartizācijas organizācijas (ESO) ir privātas organizācijas, kurām ir īpaša loma Eiropas standartizācijas sistēmā. Kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1025/2012[1] (2012. gada 25. oktobris), Eiropas standartizāciju organizē attiecīgās ieinteresētās personas atbilstoši savām interesēm, pamatojoties uz valstu pārstāvību (Eiropas Standartizācijas komitejā, *CEN* un Eiropas Elektrotehnikas standartizācijas komitejā (*CENELEC*)) un uz tiešu dalībnieku līdzdalību (Eiropas Telekomunikāciju standartu institūtā (ETSI)). Kad Komisija iesniedz standartizācijas pieprasījumu, Eiropas standartizācijas organizācijas (kā definēts Regulā (ES) Nr. 1025/2012) ir vienīgās iestādes, kas var izdot standartus un standartizācijas nodevumus. Tas tiek darīts saskaņā ar īpašajām procedūrām, kas izklāstītas Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. pantā (Standartizācijas regula). Standartizācijas regulā arī paredzēts, ka Eiropas Savienība var finansiāli atbalstīt Eiropas standartizācijas organizācijas.

Eiropas standartizācijas organizācijas ir definētas Standartizācijas regulas 2. panta 8. punktā un I pielikumā. Ir trīs Eiropas standartizācijas organizācijas: *CEN*, *CENELEC* un ETSI. To ekskluzīva loma ir veikt Komisijas pieprasīto standartizācijas darbu, lai atbalstītu ES tiesību aktus un politiku.

Tas galvenokārt ir saistīts ar vēsturiskiem iemesliem. Astoņdesmitajos gados, kad tika izveidotas pašreizējās Eiropas standartizācijas organizācijas un tika izveidota to loma standartu izstrādē, sistēma galvenokārt bija vērsta uz Eiropas Savienības ieinteresētajām personām.

Pašlaik situācija ir atšķirīga, un ESO iekšējā pārvaldība, lēmumu pieņemšanas procedūras un to dalībnieku struktūra ir vairākkārt mainījusies. Eiropas standartizācijas organizācijas tagad sadarbojas ar plašu ieinteresēto personu loku, tostarp no trešām valstīm, un ļauj tām piedalīties ne tikai tehniskajā darbā, bet arī iekšējās politikas un lēmumu pieņemšanā. Šāda sadarbība ir vērtējama atzinīgi. Tomēr, kad Eiropas standartizācijas organizācijām jākoncentrējas uz atbalstu ES tiesību aktiem un politikai, vajadzīgi aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu pareizu procedūru un ieinteresēto personu interešu līdzsvarotu pārstāvību saskaņā ar stratēģiskajām prioritātēm un likumdošanas vajadzībām. Tas īpaši attiecas uz iekšējiem lēmumiem izstrādāt standartus un standartizācijas nodevumus, kā to pieprasījusi Komisija, pamatojoties uz Standartizācijas regulas 10. panta 1. punktu. Šie iekšējie lēmumi var attiekties uz tādiem jautājumiem kā lēmumi par standartizācijas pieprasījumu pieņemšanu, jaunu darba punktu pieņemšanu un Eiropas standartizācijas nodevumu pieņemšanu, pārskatīšanu vai atsaukšanu. Šādos gadījumos, jo īpaši gadījumos, kad Eiropas standartizācijas organizācijas atbalsta ES tiesību aktu piemērošanu un izstrādā standartus, kas ir būtiski ES plašai sabiedrībai un uzņēmumiem, Eiropas standartizācijas organizāciju iekšējā pārvaldībā pienācīgi jāņem vērā visu Eiropas ieinteresēto personu (tostarp mazo un vidējo uzņēmumu un

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK, un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

pilsoniskās sabiedrības organizāciju) viedokļi. Tas ir vēl svarīgāk, ņemot vērā, ka dažas Eiropas standartizācijas organizācijas galvenokārt veido ekonomikas dalībnieki, kuriem ir balsstiesības, un dažos gadījumos pilsoniskās sabiedrības organizāciju un publisko iestāžu līdzdalība ir ierobežota.

Tādēļ ir vajadzīgs skaidrāks precizējums, lai nodrošinātu, ka viss iekšējais lēmumu pieņemšanas process standartu un standartizācijas nodevumu izdošanas jomā, kurus Komisija pieprasījusi, pamatojoties uz Standartizācijas regulas 10. panta 1. punktu, atbilst tam, ko ES iestādes sagaida no standartu izstrādes struktūras, kas oficiāli atzīta par Eiropas standartizācijas organizāciju.

Pieprasot valstu standartizācijas iestādēm konkrētas pārstāvības un lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz Komisijas pieprasītajiem standartiem, tiktu nodrošināta pietiekama līdzsvara un atsvara sistēma, lai nodrošinātu atbilstību ES tiesību aktiem un politikai.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Komisija paziņoja, ka savā iniciatīvā, ar ko atjaunina jauno rūpniecības stratēģiju 2020. gadam (COM(2021)350)[2], tā ierosinās grozījumu Regulā (ES) Nr. 1025/2012 kopā ar standartizācijas stratēģiju, kas tiek iesniegta kopā ar šo priekšlikumu.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Ierosinātais tiesību akta grozījums atbilst standartu politiskajai nozīmei, kā uzsvērts citās svarīgās Komisijas iniciatīvās, piemēram, Eiropas digitālās nākotnes veidošana (COM(2020) 67[3]), *Global Gateway* (JOIN(2021) 30[4]) vai Padomes paziņojumā, kurā atzinīgi vērtēts Komisijas nodoms izstrādāt standartizācijas stratēģiju, lai stiprinātu Eiropas standartizācijas sistēmu un tās pārvaldību (Padomes secinājumi 09.06.2020.[5]).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šīs iniciatīvas juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pants.

- **Subsidiaritāte (attiecībā uz rīcību, kurā ESO nav ekskluzīvas kompetences)**

Jautājums par subsidiaritāti nav risināmais jautājums. Šīs iniciatīvas mērķis ir grozīt ES regulu, kas reglamentē Eiropas standartizācijas sistēmu. Tās konkrētais mērķis ir aizsargāt labas pārvaldības principus to standartu izstrādē, kurus Komisija pieprasījusi saskaņā ar Standartizācijas regulas 10. panta 1. punktu. Šī iniciatīva stiprinās valstu pārstāvju (t. i., valstu standartizācijas iestāžu) lomu sistēmā.

- **Proporcionalitāte**

Ierosinātais Regulas (ES) Nr. 1025/2012 grozījums pēc Komisijas pieprasījuma ir ļoti ierobežots un vērsts uz Eiropas standartizācijas organizāciju darbu. Šie pieprasījumi ir saskaņā ar sabiedriskās politikas mandātu, tāpēc ir svarīgi nodrošināt labas pārvaldības principus saskaņā ar ES lēmumu pieņemšanu. Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, jo tas nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu mērķi nodrošināt, ka katrā

[2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=COM:2021:350:FIN.
[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=CELEX:52020DC0067 .
[4] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=JOIN%3A2021%3A30%3AFIN .
[5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A52020XG0616%2801%29 .

procesa posmā tiek garantēta valsts pārstāvība/līdzdalība Eiropas standartu un standartizācijas nodevumu izstrādē, pamatojoties uz pieprasījumu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. pantu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Regula, kas groza regulu.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Komisija par šo jautājumu ir veikusi mērķorientētu apspriešanos ar ieinteresētajām personām (jo īpaši ar Eiropas standartizācijas organizācijām, valstu standartizācijas iestādēm, ES dalībvalstīm un rūpniecības un pilsoniskās sabiedrības ieinteresētajām personām). Šīm ieinteresētajām personām tika dota iespēja paust savu viedokli un sniegt ieguldījumu Komisijas darbā.

Apspriešanās laikā par standartizācijas stratēģijas ceļvedi ieinteresētās personas Komisijas Labāka regulējuma portālā sniedza vērtīgas atsauksmes par Eiropas standartizācijas sistēmas pārvaldību un pārredzamību[6]. Komisija saņēma līdzīgas atsauksmes no Eiropas ieinteresēto personu organizāciju ziņojumiem saskaņā ar Standartizācijas regulas 24. panta 2. punktu.

- **Ietekmes novērtējums**

Komisija neveica šīs iniciatīvas ietekmes novērtēšanu. Ierosinātā iniciatīva attiecas uz administratīviem lēmumiem Eiropas standartizācijas organizācijās pēc Komisijas pieprasījumiem, kuru pamatā ir politiska vai juridiska vajadzība. Šie administratīvie lēmumi attiecas uz pārvaldību/administratīviem lēmumiem attiecībā uz Savienības politiku. Šo administratīvo lēmumu ietekme attiecas tikai uz identificējamām ieinteresētajām personām. Visbeidzot, ietekmes novērtējums un ar to saistītā sabiedriskā apspriešana nebija vajadzīga, jo grozījuma darbības joma būtu/ir ierobežota, mērķtiecīga un paredzēti tehniski grozījumi spēkā esošajos tiesību aktos attiecībā uz pārvaldības jautājumu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šim priekšlikumam nav ietekmes uz ES iestāžu budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Priekšlikums paredz grozīt tikai divus pantus.

Lai Eiropas standartizācijas organizācijas vajadzības gadījumā varētu pielāgot savu iekšējo reglamentu, grozījums paredz sešu mēnešu pārejas periodu pirms stāšanās spēkā.

Komisija palīdzēs Eiropas standartizācijas organizācijām grozīt to iekšējos noteikumus par lēmumu pieņemšanu attiecībā uz standartiem un standartizācijas nodevumiem, ko Komisija pieprasījusi saskaņā ar Standartizācijas regulas 10. panta 1. punktu.

---

6 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13099-Standardisation-strategy_lv .

2022/0021 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko attiecībā uz Eiropas standartizācijas organizāciju lēmumiem par Eiropas standartiem un Eiropas standartizācijas nodevumiem groza Regulu (ES) Nr. 1025/2012

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[7],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 1025/2012[8] ir noteikumi par Eiropas standartu un Eiropas standartizācijas galīgo dokumentu izstrādi produktiem un pakalpojumiem, ar kuriem atbalsta Savienības tiesību aktus un politiku.

(2) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. pantu Komisija var pieprasīt vienai vai vairākām Eiropas standartizācijas organizācijām izstrādāt Eiropas standartu vai Eiropas standartizācijas nodevumu.

(3) Eiropas standartiem un Eiropas standartizācijas nodevumiem ir svarīga nozīme iekšējā tirgū. Piemēram, saskaņotos standartus var izmantot, lai prezumētu, ka produkti, ko paredzēts darīt pieejamus tirgū, atbilst pamatprasībām, kas attiecīgajiem produktiem noteiktas attiecīgajos Savienības saskaņošanas tiesību aktos, ja tie atbilst saskaņotajiem standartiem.

(4) Pēdējos gados ir mainījusies Eiropas standartizācijas organizāciju prakse attiecībā uz to iekšējo pārvaldību un lēmumu pieņemšanas procedūrām. Tā rezultātā Eiropas standartizācijas organizācijas ir paplašinājušas sadarbību ar starptautiskajām un Eiropas ieinteresētajām personām. Šāda sadarbība ir vērtējama atzinīgi, jo tā veicina pārredzamu, atklātu, objektīvu un uz konsensu balstītu standartizācijas procesu. Tomēr, kad Eiropas standartizācijas organizācijas izpilda standartizācijas pieprasījumus, lai atbalstītu Savienības tiesību aktus un politiku, jebkuras ieinteresētās personas neierobežota līdzdalība to iekšējā lēmumu pieņemšanā var novest pie

[7] OV C [...], [...], [...]. lpp.

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK, un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

lēmumiem, kuros nav pilnībā ņemtas vērā Savienības intereses, politikas mērķi un vērtības, kā arī sabiedrības intereses kopumā.

(5) Valstu standartizācijas iestādēm ir būtiska nozīme standartizācijas sistēmā gan Savienības līmenī saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1025/2012, gan dalībvalstu līmenī. Tāpēc valstu standartizācijas iestādes ir vispiemērotākās, lai nodrošinātu, ka Eiropas standartizācijas organizācijās tiek pienācīgi ņemtas vērā Savienības intereses, politikas mērķi un vērtības, kā arī sabiedrības intereses kopumā. Tāpēc ir jāstiprina to loma Eiropas standartizācijas organizāciju lēmējinstitūcijās, kad minētās struktūras pieņem lēmumus par Eiropas standartiem un Eiropas standartizācijas nodevumiem, ko pieprasījusi Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. panta 1. punktu.

(6) Eiropas standartizācijas organizāciju lēmējstruktūrās var piedalīties ne tikai valstu standartizācijas iestādes, bet arī pievienošanās valstu, kandidātvalstu un potenciālo Savienības kandidātvalstu standartizācijas organizācijas. Lai izvairītos no tā, ka minētās organizācijas tiek izslēgtas no dalības attiecīgo lēmējinstitūciju darbā, ir tikai jānosaka, ka lēmumus minētajās struktūrās attiecībā uz Eiropas standartiem un Eiropas standartizācijas nodevumiem, kas pieprasīti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. panta 1. punktu, pieņem vienīgi valstu standartizācijas struktūru pārstāvji, neuzliekot nekādas citas prasības Eiropas standartizācijas organizāciju lēmējinstitūciju darbam.

(7) Lai prasība, ka lēmumus Eiropas standartizācijas organizāciju lēmējinstancēs attiecībā uz Eiropas standartiem un Eiropas standartizācijas nodevumiem, ko Komisija pieprasījusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. panta 1. punktu, pieņemtu vienīgi valstu standartizācijas struktūru pārstāvji, būtu efektīva, ir jānosaka, ka Komisija šādus pieprasījumus var iesniegt tikai tādai Eiropas standartizācijas organizācijai, kas atbilst minētajai prasībai.

(8) Tāpēc būtu attiecīgi jāgroza Regula (ES) Nr. 1025/2012.

(9) Lai Eiropas standartizācijas organizācijas vajadzības gadījumā varētu pielāgot savu iekšējo reglamentu šīs regulas prasībām, tās piemērošana būtu jāatliek,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. pantu groza šādi:

1) panta 1. punktā pirmo teikumu aizstāj ar šādu:

“Komisija var savas kompetences ietvaros, kas noteikti Līgumos, pieprasīt, lai viena vai vairākas Eiropas standartizācijas organizācijas noteiktā termiņā izstrādātu Eiropas standarta vai Eiropas standartizācijas nodevuma projektu, ar nosacījumu, ka attiecīgā Eiropas standartizācijas organizācija atbilst 2.a punkta prasībām.”;

2. pievieno šādu 2.a punktu:

“2.a Katra Eiropas standartizācijas organizācija nodrošina, ka turpmāk minētos lēmumus par Eiropas standartiem un Eiropas standartizācijas nodevumiem, kas minēti 1. punktā, pieņem vienīgi attiecīgās organizācijas kompetentās lēmumu pieņemšanas struktūras nacionālo standartizācijas struktūru pārstāvji:

a) lēmumus par standartizācijas pieprasījumu pieņemšanu, atteikšanu un izpildi;

b) lēmumus par jaunu darba punktu pieņemšanu;

c) lēmumus par Eiropas standartu vai Eiropas standartizācijas nodevumu pieņemšanu, pārskatīšanu un atsaukšanu.”.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

To piemēro no … [*PB: ievietot datumu – 6 mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas*].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*